

SPOTŘEBA, INVESTICE A ROVNOVÁŽNÝ HDP

www.eKoFun.cz

KEYNESOVA TEORIE SPOTŘEBY

Velikost spotřeby závisí na:
velikosti důchodu(Y) + úrokové míře

YD čím více máme peněz tím více utrácíme

-i spotřebitel se rozhoduje, kolik svého důchodu spotřebuje(C)
a kolik uspoří(S)
čím větší bude úroková míra
tím spotřebitel dostane v bance za své úspory větší úrok(více peněz)

$$C=f(Y,i)$$

S růstem YD roste spotřeba a naopak

S růstem i klesá spotřeba, raději část uložíme v bance a naopak

Rozlišujeme dvě složky:

Autonomní spotřeba (Ca): nezávisí na důchodu, ALE závisí na úrokové míře
Musíme něco jíst – autonomní spotřeba financována z úspor

Indukovaná spotřeba (c.YD):

Závisí na velikosti důchodu (disponibilního důchodu)

$$C = C_a + c \cdot YD$$

$$YD = Y - TA - t \cdot Y + TR$$

$$Y = C + S$$

EKO FUN

Mezní sklon ke spotřebě (MPC, c): jak se změní spotřeba změní-li se důchod

$$c = \frac{\Delta C}{\Delta YD}$$

$$0 < c < 1$$

Průměrný sklon ke spotřebě (APC):

Část disponibilního důchodu připadající na spotřebu
C=8000, YD=10000 na spotřebu dáme 80% důchodu

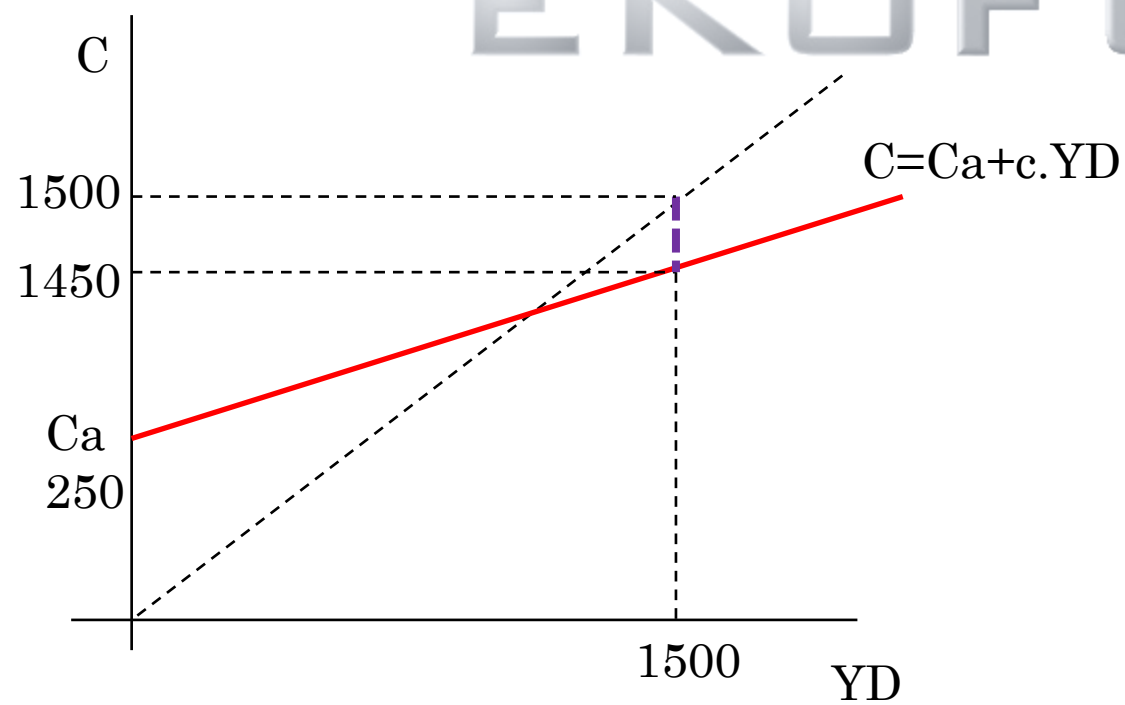
$$APC = \frac{C}{YD}$$

$C_a=250$
 $c=0,8$
 $YD=1500$
 $C=?$

$$C=250+0,8 \cdot 1500$$
$$=1450$$

EKO FUN

Mezní sklon ke spotřebě je konstantní = c

Pokud se zvýší důchod o 1 – spotřeba se zvedne o c

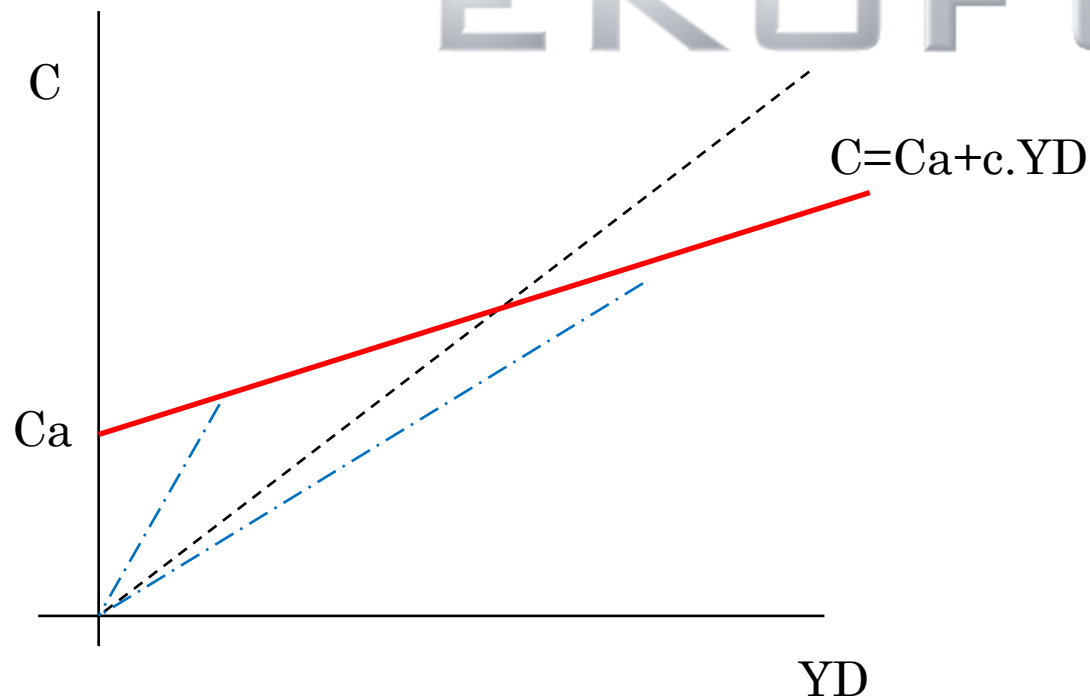
Průměrný sklon ke spotřebě?

Klesá – čím více vydělávám tím méně jde na spotřebu

Do minulé rovnice zanešte $YD=5000$ a u obou vypočítejte APC!

Keynes toto zdůvodnil – úspory jsou luxus, který si dopřávají bohatí

EKO FUN

Úspory

Důchod je spotřebován a nebo uspořen: $Y=C+S$

$$S=-S_a+s.YD$$

Autonomní úspory(S_a):

Nezávisí na důchodu, ale závisí na úrokové míře $-S_a=C_a$

Autonomní část spotřeby je financována autonomními úspory

Indukované úspory($s.YD$):

Závislé na důchodu

EKO FUN

Mezní sklon k úsporám(s): jak se změní úspory, změní-li se důchod

$$s = \frac{\Delta S}{\Delta YD}$$

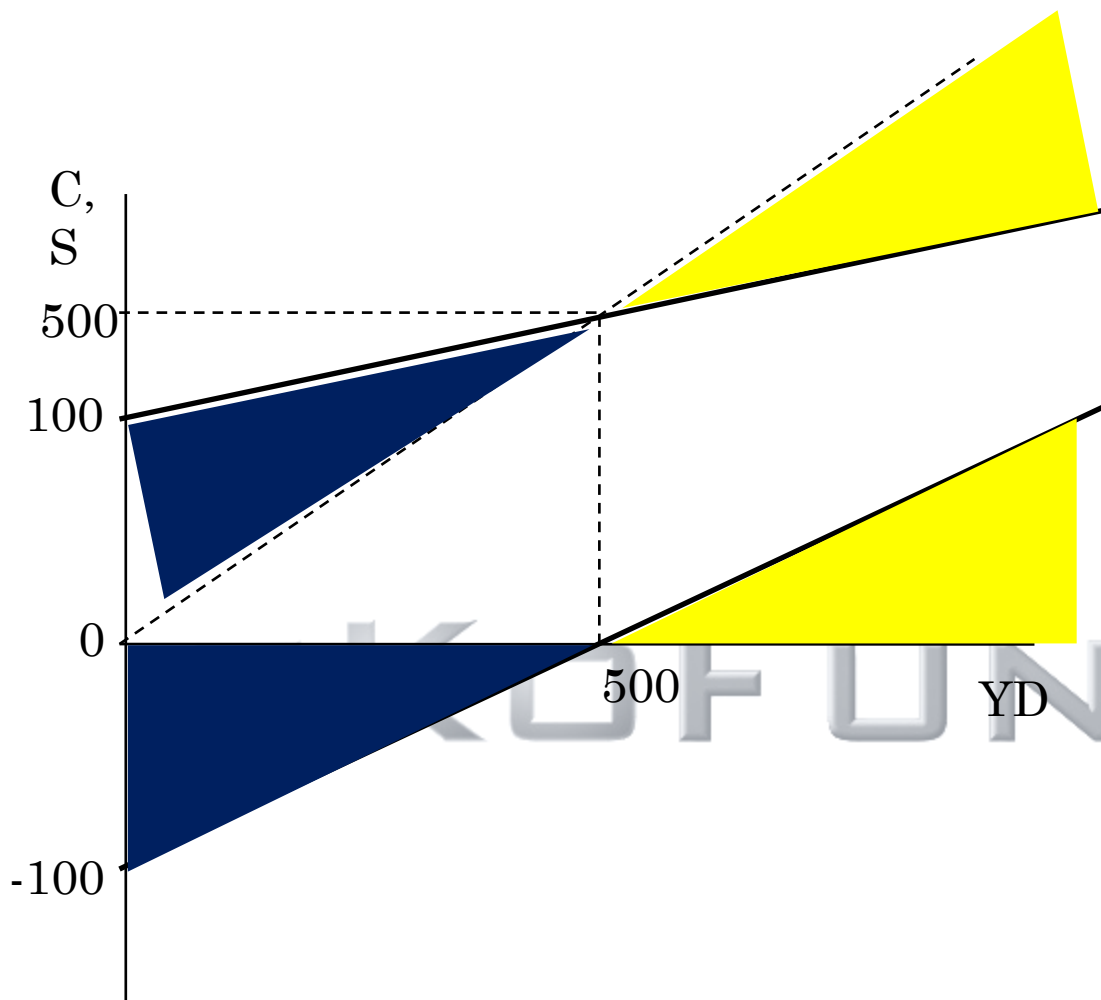
$$c+s=1$$

Průměrný sklon k úsporám(APS): jakou část z důchodu ušetříme

$$APS = \frac{S}{YD}$$

$$APC+APS=1$$

Problém:

Výzkum delších časových řad ukázal, APC je také konstantní
 Neexistuje autonomní spotřeba – spotřební funkce vychází z počátku

Keynesova teorie je teorií spotřeby pro krátké období!!!

MODEL MEZIČASOVÉ VOLBY

Snaha vysvětlit konstantní APC v dlouhém období

Teorie dlouhodobé spotřební funkce

Předpoklady:

Existují POUZE dvě období 1,2

Cílem spotřebitele je **maximalizace užitku** v obou obdobích

Užitek je dán spotřebou v 1 a 2 období

EKO FUN

$$U=f(C_1, C_2)$$

$$U = \log C_1 + \beta \cdot \log C_2$$

Spotřebitel zná svůj důchod v obou obdobích – dokonalá jistota

Dokonalá konkurence na trhu kapitálu – subjekt nemůže ovlivnit úrokovou míru

Půjčuje i spoří při stejné úrokové míře

Mezičasové rozpočtové omezení

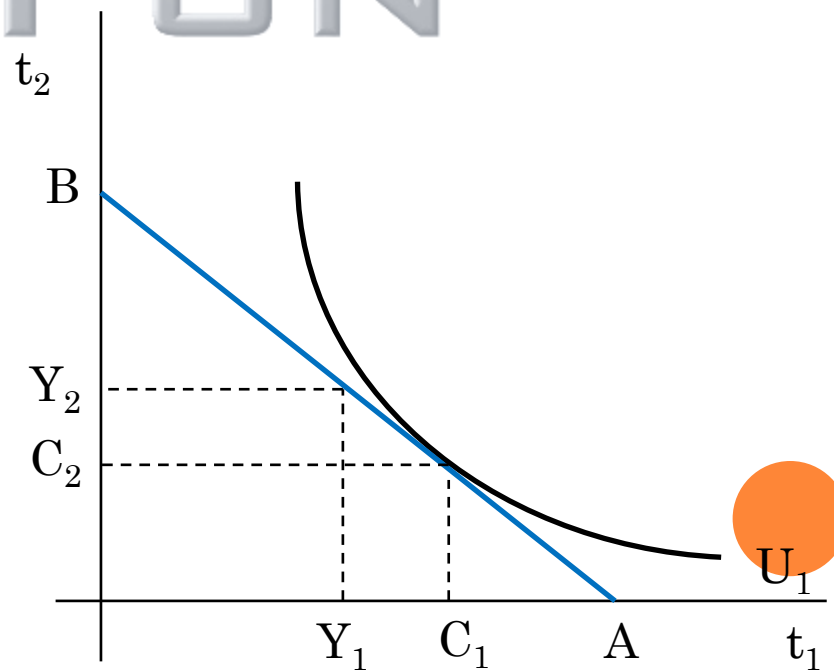
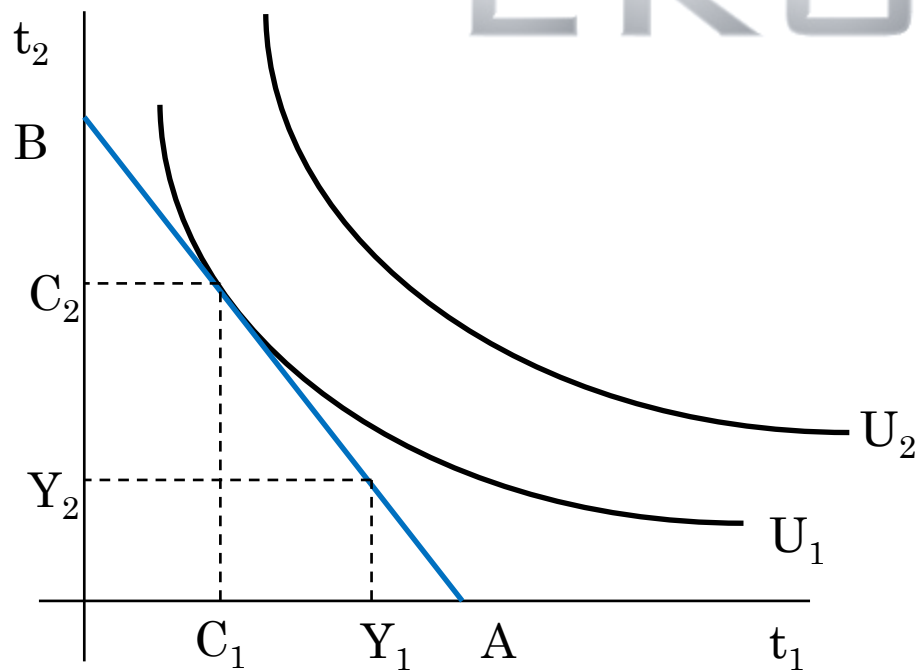
$$C_1 + \frac{C_2}{1+r} = Y_1 + \frac{Y_2}{1+r}$$

Dnešní spotřeba + současná hodnota spotřeby v druhém období

Se musí rovnat důchodu dnes a současné hodnotě důchodu ve druhém období

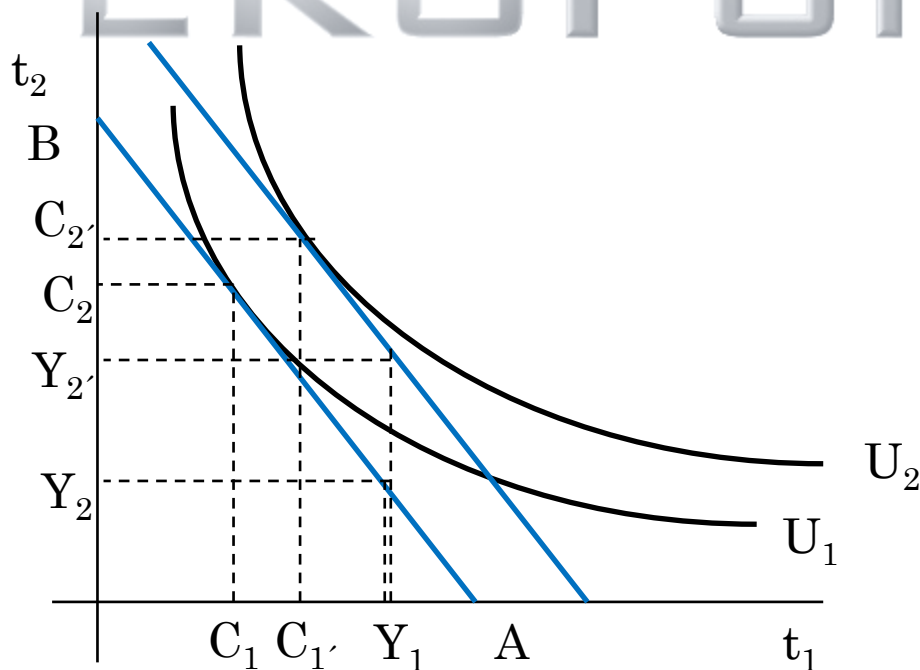
EKO FUN

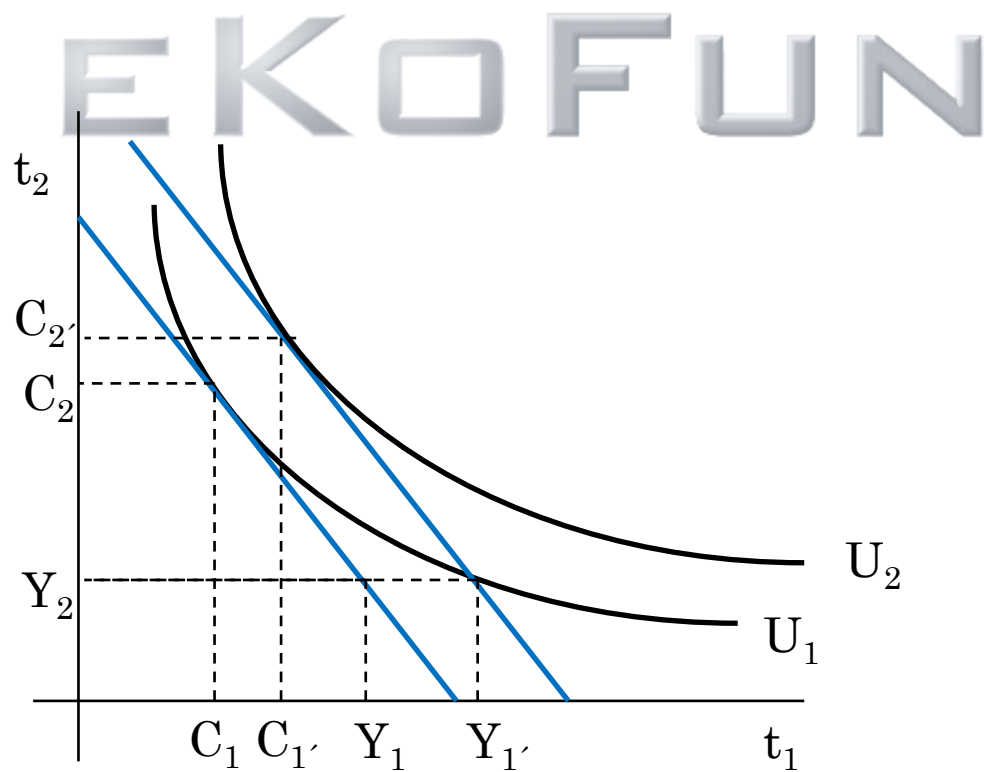
Růst důchodu ve druhém období

$$C_2 = \underbrace{Y_1 \cdot (1 + r) + Y_2}_{\text{posun}} - \underbrace{(1 + r) \cdot C_1}_{\text{sklon}}$$

EKO FUN

Růst důchodu v prvním období

Změna úrokové míry

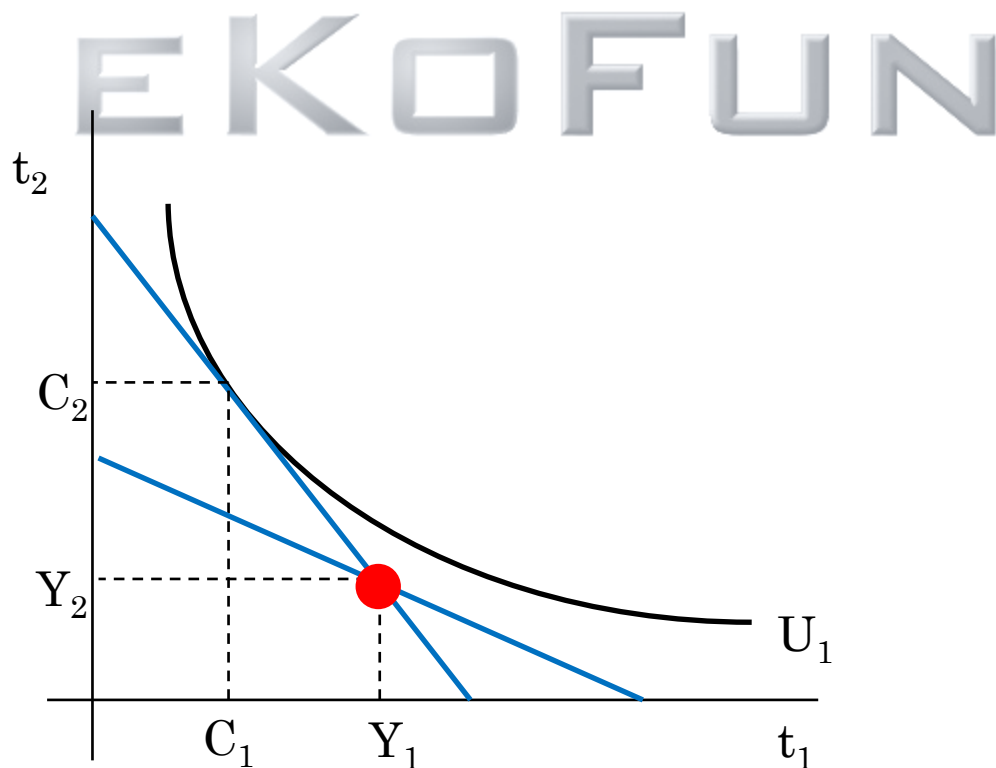
Závisí zda-li je subjekt dlužník a nebo věřitel

Růst úrokové míry prodraží dnešní žití na dluh

A zvýší výnos z úspor – roste spotřeba ve druhém období

Snížení úrokové míry – věřitel si pohorší

Mezičasové rozpočtové omezení nedosahuje indiferenční křivce U_1

Změna úrokové míry se dá rozdělit na:

Substituční efekt – úroková míra je nákladem obětované příležitosti

Růst úrokové míry – spotřeba v prvním období se stává **RELATIVNĚ** dražší oproti druhému období (velikost úspor roste)

Negativní – roste úroková míra klesá současná spotřeba

Důchodový efekt – úrok je něčí příjem

Růst úrokové míry – někomu roste příjem (věřiteli)

Pozitivní – roste úroková míra **ROSTE SOUČASNÁ SPOTŘEBA!!!**

EKO FUN
CE=SE+DE

Celkový efekt je nejasný **věřitel x dlužník**

Na agregátní úrovni – důchodové efekty dlužníků a věřitelů vynulují

→ růst úrokové míry sníží spotřebu v prvním období a naopak

TEORIE ŽIVOTNÍHO CYKLU

Opět pokus o dlouhodobou spotřební funkci

Předpoklady:

Maximalizace užitku ve všech obdobích (celý život)

Snaha udržet přibližně stejnou spotřebu během celého života

Zjednodušení $i=0$, lidé přesto budou spořit

EKO FUN

1 období mládí

Spotřeba převyšuje příjem (hypotéka atd.) lidé žijí na dluh

2 období produktivní věk

Lidé splácí dřívější půjčky + šetří na stáří

3 období stáří

Lidé žijí z našetřených úspor

Nezískáváme žádné dědictví a ani žádné nezanecháváme

$$C_t = \frac{1}{L} \cdot (Y_t + (P - 1) \cdot Y^e + W_t)$$

C_t -spotřeba v roce t

Y_t - důchod v roce t

Y^e - průměrný očekávaný důchod

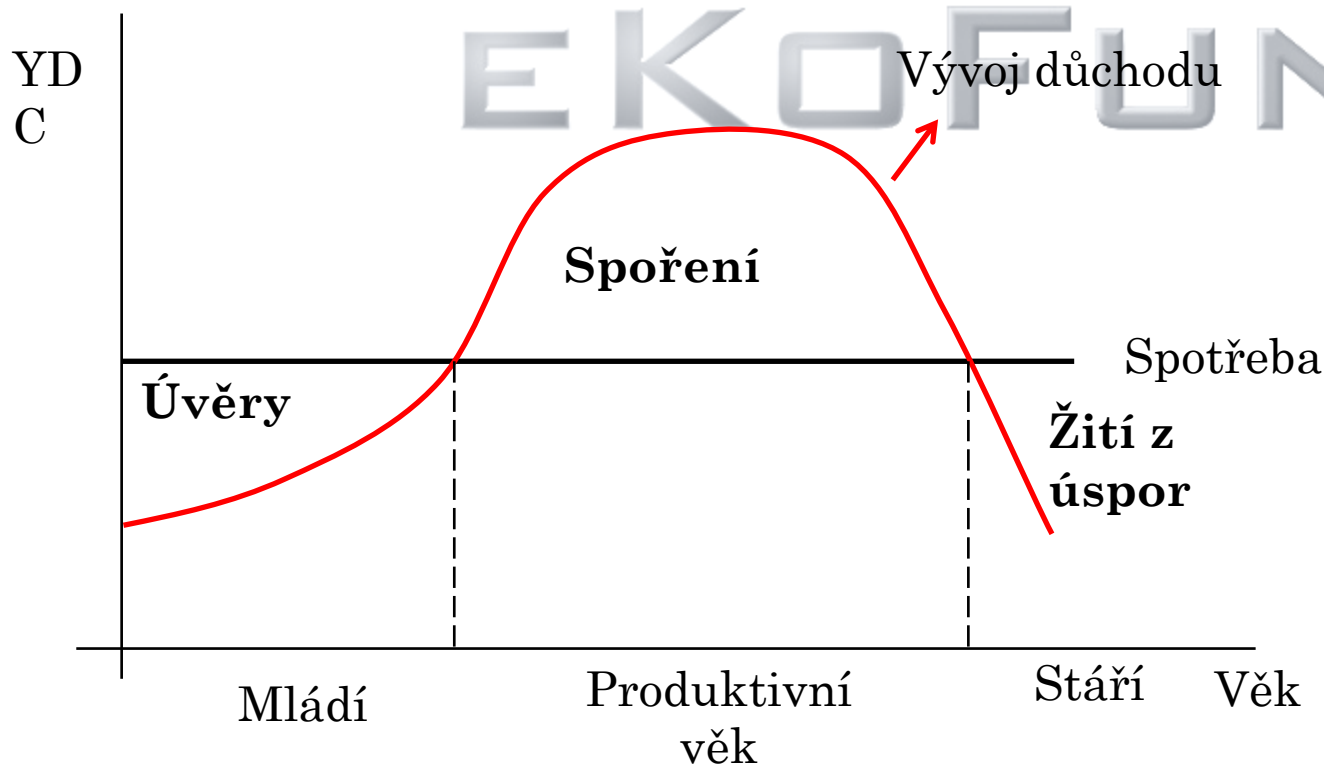
W_t - bohatství na začátku roku t

L - jak dlouho budu žít

P - jak dlouho budu pracovat

Změna Y_t , W_t se pouze rozprostře do dalších období

Změna Y^e se projeví v růstu spotřeby

Kritika:

Odhad jak dlouho budu žít
Předpověď svého důchodu
Nemožnost půjček v mládí
Dědictví

Makroekonomická úroveň

Věková struktura obyvatelstva bude určovat úspory a spotřebu v ekonomice
Hodně starých – malé úspory
Hodně mladých – vysoká spotřeba, malé úspory
Produktivní věk – nižší spotřeba, nárůst úspor

Sociální politika státu a dopad na úspory země?
Vývoj akciového trhu?

TEORIE PERMANENTNÍHO DŮCHODU

Milton Friedman a dlouhodobá spotřební funkce

Běžný disponibilní důchod YD se skládá z:

Permanentní složky Y^P

Tranzitorní, dočasné složky Y^T

Spotřeba závisí pouze na permanentní složce

$$C = c \cdot Y^P$$

Permanentní důchod je průměrný dlouhodobě očekávaný důchod

Závisí na lidském kapitálu, dalších drženích aktivech (CP, nemovitosti atd.)

Proč permanentní důchod?

Měsíčně dostávám 20000 Kč a 70% vydám na spotřebu zbytek ušetřím E_0

Poté dostanu o Vánocích prémie 12000 Kč

Protože nevím jestli jí dostanu další rok většinu si ušetřím C_1, E_1

Další rok dostanu opět 12000

Třetí rok opět a již budu předpokládat, že tomu tak bude i další rok

Z přechodné složky 12000 se stává permanentní C_2, E_2

